

pe cei chemați în favorul nu a omului Burdia, ci în favorul patriotului ungar și a dușmanului naționaliștilor. O, cum l-ar fi înjurat acelaș ziar dacă ar fi fost prieten al naționaliștilor — chiar dacă n'ar fi făcut nimic!

Politica a început să se vîre și în instituțiunile românești cari n'au de a face cu această măiestrie primejdioasă; politica începe să joace un rol însemnat și în viața Comunității de avere din Caransebeș și crima cea mai mare a președintelui Burdia e că a îngăduit, cu voia sau fără voia, să se facă această spărtură în zidurile ei. Poate va fi în stare să se desvinovățească de sub acuzele ce i-se aduc acum — apelul lui »Bud. H—p« e atât de grăitor! — dar nu se va putea desvinovăți niciodată de sub crima că a adus pe capul Comunității de avere primejdia intervenției directe a organelor statului și primejdia și mai mare a încercărilor de a statifica și maghiariza administrația acestei mari averi românești!

Un congres al națiunilor nemaghiare. În numărul său de ieri ziarul slovac »Szlovensky Dennik« abordează la loc de frunte ideea unui congres al națiunilor nemaghiare din Ungaria, ce ar fi să se țină în scopul unei atitudini unitare și solidare a Românilor, Slovacilor și Sârbilor față cu politica guvernului Khuen. Congresul ar avea menirea să elaboreze un program de acțiune cultural și economic al națiunilor nemaghiare. Confratele slovac mai propune apoi organizarea unui birou de presă centrală, cu sediul în Budapesta și cu rostul de-a informa străinătatea asupra situației națiunilor nemaghiare din Ungaria. Congresul ar fi pentru guvern un bun prilej pentru a și justifica prin fapte declarațiile ce a făcut despre politica sa față de nemaghiari. Terminul de întrunire a congresului să se fixeze pentru începutul anului viitor, iar locul să fie orașul Budapesta.

și să întrebați la Săliște ori la Târgu-Jiu cine e Ghiboi».

Credeam că în zadar caut să-l explic că nu pe Ghiboi îl bănuiesc, el tot așa o întoarce.

Și cum sînt cam increzătoare dela fire i-aș fi dat paralele, dacă nu era vocea dinăuntru.

I-am spus după mai multă vorbă să vină într-o oră, bărbutul meu fiind dus în călătorie nu am atâtea parole acasă, trebuie să trimit după ele.

«Dacă vrei să mă ajuți, să o faci într-o jumătate de ceas».

M'am învoit și la asta, — și m'am simțit neșus de ușurată când mi-a părăsit casa acest om, care putea să fie și un făcător de rele.

Acu la telefon.

»Allo, Timișiana. Te rog, dle Magdu, telefonază pe cheitula mea la banca din Săliște. Uite ce mi s'a întâmplat.« Ii spun pe scurt și vreau să mă conving oare nu am bănuț pe ne dreptul pe un compatriot, și dacă merită să-l ajut.

»Asta-i cu siguranță un exroc« zice dl Magdu și trimiteți-l pe mâna noastră.»

Când a mai venit negustorul de oi ce trezuse din țară cu porcii, i-a spus portăreasa că doamna s'a dus în oraș și l'așteaptă la bancă.

Inregistrăm de ocazdată importanta propunere a confratelui nostru slovac.

Apropierea româno-turcă. Din București ni se scrie: De câțiva timp, persoanele cari au corespondențe din Turcia, primesc din imperiul Otoman, — din Constantinopol în deosebi — cărți poștale și scrisori francate cu mărci românești. Interesant este mai ales faptul, că aceste corespondențe nu sînt supuse taxelor ridicale, obișnuite pentru străinătate. Ele sînt taxele ca mărci de aceeași valoare ca și corespondențele din interiorul țării. Cu alte cuvinte, cartea poștală e francată cu 5 bani, scrisoarea cu 15 bani.

Mărcile au ștampila legățiunei române din Constantinopol.

Săntem prin urmare în fața unui tarif de favoare. Acum, când se vorbește cu atîta insistență de prietenia turco-română și se face mult sgomot în jurul unei înțelegeri militare între România și imperiul Otoman, tariful acesta merită să fie relevat. El întărește oarecum știrile că România se află în raporturi foarte prietenești cu Turcia.

Schimbare în corpul nostru diplomatic. Din Viena se anunță, că ministrul plenipotențiar al Austro-Ungariei la Petersburg, contele Berchtold își va părăsi postul încă în cursul acestui an. Urmașul lui va fi, probabil, contele Thurn, fost ministru plenipotențiar la Sofia.

Contele Berchtold de mult își exprimase dorința de a se retrage din viața publică, dar evenimentele politice numai acum îngăduie satisfacerea acestei dorințe.

Pe calapodul coaliției. Miniștrii noștri nu și bat capul cu sărăcia poporului ci prădează banii țării pe toate nișcurile.

Așa pe timpul coaliției era la modă, că unii membri ai guvernului plăteau ziarelor și revistelor din străinătate sume enorme, numai ca să laude și proclamărească personalitatea prețuită și trecutul neprihănit. Eram atît de naivi încât credeam, că căderea coaliției va pune sfârșit acestei prădări a banilor pentru îndestularea vanității unora dintre ei. Ne-am înșelat amar. Un semioficios anunță, că »Revue Illustrée« a scris, într'un număr recent, un articol foarte elogios la adresa contelui Ioan Zichy, a ministru de culte unguresc. Ceilalți n'au decît să l'urmeze, pînă mai sînt bani, iar când aceștia se vor sfârși, Franța, sau altă țară, doar, ne va scoate la mal.

»Spune doamnei salutare« I-au fost cuvintele de adio.

După masă mi-a sosit bărbutul acasă.

«Cum era Georgescu acela, marile exroc?« Ii întreb eu.

»Înalt, chipeș, îmbujorat la față.«

»Și cum era îmbrăcat?«

»Odată a venit la mine ca »domn«, a doua oară îmbrăcat țărănește. Nu l-am cunoscut. Zicea că e negustor de oi și are să facă un târg bun la Oravița, să-l împrumut cu 40 de coroane. M'a prins hoțul cu vorba de omenie. Zicea că mi spune înainte că poate nu mi mai văd paralele dacă nu reușește târgul. — Mai târziu am celit că pe mulți i-a tras pe sfoară în felul acesta și că e în temniță. Am ris și am zis, bravo Georgescule, mai păcălit cu spirit».

A ris și mai bine când i am spus cum era să mă păcălească și pe mine.

Și eu m'am pus să scriu la gazetă ce am pățit cu Ghiboi-Georgescu, ca să știe lumea să se ferească de acest exroc artist, cu înfățișarea simplă și simpatică și cu vorba bine cumpenită.

Dar cine are de unde, poate să plătească cu o sumă mai însemnată plăcerea de a fi stat cu el de vorbă. Pentru că în felul lui e interesant.

Lucia Cosma.

România și Ungaria.

Tratatul de »impăcare« și cercurile politice din București.

Ziarul guvernamental »Pester Lloyd«, primește dela corespondentul său din București semnificative informații dela vale, pe cari însă, considerând stadiul, încă nedecisiv, al tratatelor noastre de înțelegere cu guvernul — nu le comentăm.

Mersul tratatelor asupra încheierii unei înțelegeri între regimul ungar și România din Ungaria — spune »P. L.« — este urmărit în cercurile conducătoare dela București cu cea mai mare atențiune. Conform știrilor primite la București, contele Khuen-Héderváry și contele Tisza, în principiu, ar fi aprobat deja cele mai de frunte puncte ale programului elaborat de conducătorii Românilor din Ungaria și s'au învoit ca aceste puncte să fie prezintate spre o adoptare definitivă unei așumări a reprezentanților chemați al românilor. Intre asemenea împrejurări și considerând dispoziția dominantă ce se observă atît în sânul guvernului ungar cît și în partidul naționalist — o soluție favorabilă a tratatelor în curs, pare foarte verosimilă.

Sentimentul de satisfacție ce se manifestă aici (la București) tocmai din partea locurilor celor mai hotărîtoare, e cu atît mai intens, cu cît în felul acesta ar fi cu putință înălțarea unei chestiuni, care, îndeosebi pentru politica externă a României a fost foarte adeseori o piedică tulburătoare. Trebuie să se știe înainte de toate, în mod clar, că în România nu există nici o mișcare irendentistă și nici o intenție de amestec în referințele interne ale Ungariei. De altă parte sentimentul de-a participa la soarta fraților lor din Ungaria e viu înăsa în inimile tuturor Românilor de aici și știrile despre »asuprirea și prigonirea fraților de dincolo de munți« trezesc la cercurile populației de aici un echou dureros.

Tratatul de »impăcare« ce decurge în prezent par a îndepărta pericolul acesta odată pentru totdeauna. Cercurile conducătoare de aici, în cari convingerea despre identitatea intereselor ce leagă

„Adânci și neînțelese sunt tainele Domnului“.

Tot satul o cunoaște pe mătușa Ileana, cam adusă din șale, și cu fața-i brăzdată de cute, că multe chinuri și-au făcut parte prin suferința ei. De câte lacrimi a vărsat abia i mai licăresc luminile, ca două flori șterse de »Nu mă uită«. Singur glasul i-a rămas dulce, tânăr ca la șaisprezece ani; nici vremea, nici amarurile vieții nu l-au putut înăspri.

Oamenii au poreclit-o: »Baba cu trei suflete«. Vorbele astea o bucura și cul vrea s'auză își spunea povestea:

»Așa-i, pe unii durerile îi doboră la pământ ca vijela năpraznică ștejarul falnic, alți rămân stana de piatră, poste pentru nenorocul lor, poste pentru binele altora, cine știe! Nu o furtună, două, trei, una după alta m'au lăsat drept în inimă! De criță, de oțel să fi fost, tot mă doboră rău. Dumnezeu a voit altfel... Întai am pierdut soțul. Mi am făcut curaj, zicând: nu s numai eu vădană pe lume, am grija copiilor, e destulă mângăiere pentru o mamă... Un băiețel și o fată. Dragi mi erau! Soare, lume, chiar și sufletul pentru el l-ași fi dat Satanel. Iartă-mă, Doamne! doar tot tu ai pus în noi dragostea de mamă

REYAY és BENEDEK,

stabiliment de articole bisericesti

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59. Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, prapori, stihare, potire, policandre și candelabre, cadelnițe, iconostas și icoane sante etc.

Lucrează iconostas, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

România și Ungaria e stăpânitoare, speră că împăcarea aceasta va fi spre binele nu numai al relațiilor politice dintre cele două țări, ci și spre al celor economice.

Scrisori din București.

Noi amănunte cu privire la sălbătăciile Bulgarilor. — Instituțiunile de cultură românești din Bulgaria. — Soarta acestor instituțiuni — Școala din Sofia. — In jurul statuii lui Cuza.

București 5 Octomvre.

Știrile sosite din Turtucaia sânt de o extremă gravitate. Bulgarii în obrazul lor au întrecut orice margine. După ce au arestat pe învățătorii dela școala română, au golit această școală cu forța armată. Școala a fost închisă și probabil nu va mai putea funcționa. Bulgarii de mult vedeau cu ochi răi progresesele pe cari Românii din țara lor le făceau. Școala și biserica din Turtucaia le stetea ca un spin în ochi. Se cunoaște altitudinea presei bulgare față de biserica românească din acea comună. Această presă fanatizată, îmbătată de succesele pe cari, din mila Europei, Bulgarii le au avut în ultimul timp, amenința pe Români cu moartea în cazul când aceștia vor îndrăzni să-și ridice o nouă biserică.

Știrile despre încheierea convenției cu Turcia l-a făcut să-și lase din sărite și să fie un pic pentru a lăsa în instituțiunile culturale românești. După cum se anunță, reprezentanții autorităților bulgare cutieră acum casele Românilor din comuna, terorizând și amenințând pe acei părinți cari nu vor să subscrie o declarație, prin care afirmă că n'au nevoie de școala românească.

Cu mare greutate fruntașii Români din comună și au putut găsi advocați cari să le laapărarea în fața judecătorului de instrucție. Cei arestați au fost puși în libertate abia ieri, după ce au depus o garanție de zece mii de lei. Procedura barbară a acestui bătăran popor a sters orice simț pentru cel ce prin vitejia oștenilor Români și-au câștigat libertatea. Starea spiritelor printre Români din Bulgaria nu este încă nici de um deprimată. Ei se simt destul de tari ca să poată învige această încercare.

În același timp trebuie să înregistrăm și altitudinea provocătoare a presei din Sofia față de România. De asta dată atacurile nu mai sânt motivate de convenția cu Turcia, ci — vechitul vis al Bulgarilor — de stăpânirea României asupra Dobrogei. Această provincie câștigată prin atâtea

jerite de sânge și prin pierderea frumoasei Basarabii, Bulgarii speră că o vor putea cureri odată și odată dela Români. Ziarele din Sofia cer o rectificare a granițelor, afirmând că România ar ține în stăpânire mai mult pământ decât i-se cuvine în urma tratatelor.

Prețum se vede zarzavagiul au gust de clarță cu orice preț. Că în această altitudine a lor sânt sprijiniți de anumite cercuri din afară, este încontestabil. Nu este mai puțin adevărat însă că un război cu România ar fi dezastros pentru dărușii. Căci în cazul acesta n'ar mai avea a face cu oameni cari nu se pot apăra, față de cari criminalele lor bande au comis atâtea fără de legi în Macedonia, nici cu cetele de anșari greci, cari în fața dușmanului imiteză pe eroii dela Domokos. În fața lor ar avea de data aceasta o armată bine disciplinată, vitează și bine echipată, care dacă a știut să-și verse sângele pentru a reda neamului bulgăresc libertatea, pe care n'o meriță, va ști să impură tuturor încăpățânașilor respectul cel datorat întregului neam românesc. Bulgarii n'au decât să continue pe calea apucată și o vor înțelege aceasta.

Credem că este interesant a face cu această ocazie o scurtă dare de seamă asupra unei alte instituții românești de cultură din Bulgaria, mai ales acum când soarta acestor instituțiuni este atât de nesigură. Românii din Sofia, o colorie destul de putnică, compusă parte din Români macedoneni, parte din Români băstinași din Bulgaria, sau emigrați ulterioari din țară, au la Sofia o școală întreținută de statul român. Această școală datează de 15 ani. Deși așa de demult înființată influența acestei școli nu este așa de mare, rezultatele obținute nu sânt destul de satisfăcătoare din punct de vedere al culturii românești. Cauza este pe de-o parte pledicile, pe cari guvernul bulgar le pune acestel școale, iar pe de altă parte și vechitul păcat al Românilor: Nepăsarea și lipsa de însușire pentru instituțiunile culturale. E drept că la început colonia română din Sofia a manifestat un deosebit interes pentru școala română, subscriind pentru susținerea ei suma de 40 de mii de lei. Școala are mai multe secții, între cari și una comercială. Pără astăzi sânt peste patru zeci de absolvenți ai acestei secții. Dar ei nu și pot valida cunoștințele, de oarece guvernul bulgar nu recunoaște diplomele eliberate de direcția școlii sub cuvânt că programul nu este în conformitate cu dispozițiile legii bulgare.

Sore a delătura această greutate s'a hotărât ca programul de studiu să se modifice. Căci acest

program, fiind același ca și al școlilor din România, în multe privințe se deosebește de cel bulgar. Dar este întrebarea dacă modificându-se programul, Bulgarii își vor schimba altitudinea față de această instituțiune culturală românească. Cum ei sânt așa de porniți în contra a tot ce este românesc ne vom trezi într-o bună zi să jandarmii lor încep să opereze după modelul celor dela Turtucaia.

Un fapt foarte caracteristic, din care se vede sentimentele ce le nutresc astăzi Bulgarii față de Români: Societatea corală Carmen din București, era hotărâtă să facă, sub conducerea mamestrului Di Kiriac o excursiune în Bulgaria, unde avea să dea mai multe concerte. Aceasta ca o întoarcere a vizitelor făcute de diferite societăți muzicale și de gimnastică din Bulgaria. Programul era stabilit încă înainte de zvonurile despre încheierea convenției cu Turcia și Bulgarii anunșară că vor primi pe cântăreții români cu toată căldura, că le vor aranja o primire frumoasă și plăcută. De cum s'au publicat știrile despre convenția raporturii s'au răcit. Societatea Carmen a renunțat la excursia în Bulgaria.

O reflecție ce ne-o putem face este că mare dreptate a avut România când a zis că pe cine nu i lasă să moară nu te lasă să trăiești. Starea de astăzi a Bulgarilor se datorește în primul rând vitejii oștenilor români, cari au învins și mărităria lui Osman Pașa. Cei mai nerecunoscători au fost încă acești oameni, cari azi n'au respect nici măcar de capela română dela Plevna, unde odihnesc osemintele oștenilor căzuți în războiul din 1877.

Donul făcut de M. S. Regele Carol, pentru statua lui Cuza Vodă, a produs o excelentă impresie în publicul românesc, contribuind în același timp la spulberarea legendei, cumcă Regele Carol n'ar vedea cu ochi buni cultul ce se face în jurul numelui lui Cuza. O chestie care a preocupat mult și mai preocupă încă opinia publică, este alegerea locului pe care statua marelui Domnitor va fi așezată. După cum se știe, la Iași se va ridica un monument în amintirea Unirii principatelor române. E vorba, ca acest monument să fie așezat în piața principală a capitalei Moldovei, rezervându-se pentru statua lui Cuza o piață mai lăturănică. Luptele date pentru câștigarea pieței principale pentru statua lui Cuza, sânt în obște cunoscute. Se pare acum, că chiar M. S. Regele Carol e de părerea naționaliștilor. Se afirmă, că suveranul român, într-o convorbire avută cu un înalt personaj politic, și-ar fi exprimat mirarea de ce administrația comunală a

mai pe sus de toate... Somnul nu mi-se lipia de ochi și muna imi era cea mai dulce alinare... Și, uită-te, par'că mai ieri a fost Vinerea, de când mama nu le-a mai auzit glasul, nu le-a mai văzut o. hiorii. Am plecat de dimineață la țarg, băiatul a zis: »Mămuță, să-mi aduci pălărie!«; »Și mie mărgelă«, a spus fetița somnoroasă. »Bine, dragii mamii, să fii cuminiți, vă aduce.

Cum eram grăbită, nici nu i-am sărutat. Asta mă săpa la inimă, cum scurmă cărlița pământului...

Când m'am întors pe seară, de departe auzii jelanie și bocete... Odată m'a săgetat: »Hoțu' de Prut a mai făcut una!...« Cele câteva case de pe mal le-a măturat, cum mătură cenușa de pe vatră. Între ele era și căsuța mea. Pe băiat și pe fată... apa i-a prins pe neașteptate... Furtuna cu ploaie și grindină a năvălit așa de năprasnică și fioroasă, că fiecare abia avu vreme să gândească la ai lor...

În fața locului, unde-mi fusese casa, am înlemnit cu ochii la părul stingher din grădină! Să cred, să nu cred? Să fie aveea atâtea nenoroc? Din încremenirea asta m'a trezit urletul Prutului. Nu mă temeam, n'avea ce mi mai face... doar imi înghițise soțul cu luntre cu tot, mi-a înghițit copiii, putea să mă ia și pe mine, de-ar fi avut un pic de milă!

Am pornit mută în josul apei, mânăta par'că să-i prind. Hoțul, să i iau odoarele furate! Cât vedeai cu ochii fugea furios, plin de clăbuci, ca turbat, ducând crengi și grinzi și tot ce adunase în cale. La o cotitură imi veni să mă reped la el; venia și mai furios... Ceva neînțeles mă împinse la o parte... par'că un glas din ceruri

sună: »Adânci și neînțelese sânt tainele Domnului!«

Pe jumătate nebună o lusi razna pe câmpie... Alergând în neștiire, de oboară cădeam jos, la câte-o margine de dum, la câte-o umbră de copac... Hăbar n'aveam de-i zi ori noapte, lucrătoare ori sărbătoare... Într-o zi spre seară mă pomenii aici în sat. De odată aud plâns de copii și un glas, care semăna cu al lui Ionică, imi străpurgea inima: »Mămuță, tătucă, cui ne lăși?« Mă repezii pe ușe. Când am intrat în casă bărbatul și femeia întinși pe laț cu lumânări la cap. Un băiețel ca de nouă ani bocea, alături o fetiță de vre-o șapte ani, bătae ca și Mărioara mea. Pe cuptor dormea fetița cea mai mică în vârstă de trei ani. Lângă vatră o nevastă sufla s'aprindea vre o doi cărbuni pe cari puneam tămăe. Văzându-mă a zis: »Dumnezeu te-a adus. Rămăi aici. Bieții creștini s'au piapădit amândoi de lingoare. N'au rude, n'au pe nimeni, rămăi. Mă repezi acasă, mi-or adormi copiii flămânzi... Și am fost bună rămasă... La vederea copiilor străini pe lume, am simțit atâtea îndușșate și putere par'că ar fi fost al mel... După ce am făcut rândulăla celor răposai, m'am apucat de muncă... Iotăiu am îngrjiț casa cu un pitar; am spălat lăut și copii; am plivit straturile din grădină... Băiețelul mi-a arătat unde li i falcea de pământ cu păpușoiu... Mai, mai să-i înădușe burulăna. M'am învovt cu un vecin să-mi ajute la prășit și în schimb să i ajut și eu la ai lui, erau mai târziu... La început imi venea greu... Patru guri de hrăni!... Se nimeșe în totul muncii. Noaptea lucram pentru ai mel, ziua, omenesc și cumpăram păpușoi. Băiatul și copila, mai mare,

din zilele dintălu mi-au fost de ajutor. Ascultători și buni cum rar se găsesc copii... Când mă strigau »Mămuță«, uneori rămâneam o clipă cu simțirea că ar fi al mei. Sărbătoarea, durerea însă incolțea mai tare. Mă întrebam singură: »Cine mi dă putere să muncesc pentru niște străini?« Fata cea mică par'că mi citea gândul, strigă: »Mămuță, mi i foame!« Glasul dulos înăbuși o clipă amarul; ingerul bun imi șoptea: Dacă a plânge pe cel ce nu s'este dela Dumnezeu, a munci și a alina suferința celor vii, e datorie sfântă lăsată tot de el!

Și au trecut anii ca clipele. Ionică e flăcău, are haine mândre, o pereche de juncani frumoși; e muncitor și isteț... Iteuța un bujor, zestre ca a ei n'au multe în sat... La toate, Dumnezeu primească, am lupt parte cu munca și sfatul... De când m'am pomenit cu ei, vorbă rea nu le-am zis; dar nici ei nu imi au leșit din cuvânt. Cea mică nu crede că nu is reamă... E mai alintată decât ceilalți că n'a apucat vreme grele; dar tot harnică și bună. Când merg cu cel mari la horă, femeile mă iau în răs: »U tate, acuși soacă mare cu copiii altera!« Atunci mă trezesc ca dintr'un vis, simt că durerea-i nevindecată, și ași vrea să plec la satul meu... Ingerul cel bun imi șoptește: »La ce, când nici oșloarele celor dragi nu șiș unde zac?« Imi îngrjiț iar amarul durerilor trecute și ultându-mă la gospodăria întemeiată, la cei trei copii crescuți și frumoși ca niște zile mândre de primăvară, aud tot glasul ce mi-a vorbit în preșja Prutului înfurlat: »Adânci și neînțelese sânt tainele Domnului!«

(»Albina«).

Sofia Nădejde.

ilașului nu cedează piața Unirei pentru statua lui Cuza.

Nu se știe încă nimica hotărât, dar e foarte probabil, că dorința naționaliștilor de a ridica statua lui Cuza în piața Unirei va fi îndeplinită.

Coresp.

Pentru „Lupta“.

Acest ziar de contrabandă, prin condeiul responsabil al lui Dimitrie Birăuțiu, cutează a mă calomnia în modul cel mai josnic.

Birăuțiu în zdreanța sa de gazetă, când mă laudă, când mă injură, dupăcum îi dictează interesele de lingușire și de insinuare față de aceia dela cari așteaptă o bucatură de pâine.

Pentru partidul nostru național e cea mai neagră pată existența acestui ziar nesălat, care compromite reputația publicisticii noastre. *Iar cititorii cari îl susțin dovedesc o înspăimântătoare inconștiență.* Astfel de cuiburi de infecție publică ar trebui distrase în 24 de ciusuri.

Dar comitetul nostru național tace și tolerează apariția ziarului, iar cititorii îl abonează. *Și e o rușine, care îți crapă obrazul.*

E sub demnitatea mea să stau de vorbă cu toate infamițiile vieții noastre publice, cum e Birăuțiu. Dar fiind că știu că unii se bucură de aceste atacuri îndreptate împotriva mea, voi da câteva lămuriri odată pentru totdeauna.

1. La Consulatul General al României din Budapesta am fost numit în postul de secretar — interpret, pe baza diplomei mele de absolvare a facultății de litere din București. În acest post definitiv am funcționat, cu drept de pensie, patru ani de zile, având două ore de birou pe zi. Ce funcționar am fost poate dovedi fostul meu șef, dl Victor Cuciureanu, astăzi ministru plenipotențiar în Sofia, precum și antecesorul meu dl I. Poruțiu și succesorul meu dl Augustin Paul. Situația mea materială la Consulat, unde aveam și perspective de înaintare și pensie, era mult mai bună ca cea de astăzi, când, pentru o muncă încordată, de șase ceasuri la zi, primesc 250 coroane pe lună, fără nici un drept de pensie.

Am plecat dela Consulat împotriva voinței șefilor mei și împotriva sfatului prietenilor mei. Venirea mea la «Asociațiune» n'a fost deci determinată de interese materiale, ci numai de convingerea mea nestrămutată că pot fi folositor acestei instituții. Dacă viața mea ar fi fost călăuzită de interese materiale, aș fi plecat de mult de la «Asociațiune», fiindcă am avut posibilitatea să mă întorc la postul ce l-am ocupat sau puteam să-mi găsesc alte posturi mai rentabile.

Afirmația că m'am folosit de titlul de secretar al «Asociațiunii» ca să încasez subvenții pentru revista «Luceafărul» e cea mai murdară calomnie.

Dacă era vorba de subvenții puteam ajunge la ele cu mult mai ușor ca secretar al Consulatului.

2. Mi s'a adus în repețite rânduri acuze că am ajuns proprietarul revistei «Luceafărul».

Chestiunea acestei proprietăți e următoarea:

Revista «Luceafărul» la începutul anului 1903 era să înceteze. Fostul proprietar dl Aurel P. Bănuțiu, n'a vrut să o mai susțină. Ca să salvez revista și în nădejdea că voi reuși să fac din ea o revistă bună, m'am hotărât să primesc eu proprietatea ei. În Aprilie 1903, va să zică după ce erau încasate o parte mare dintre abonamente, dl Bănuțiu mi-a predat proprietatea ei, încărcată cu 100 cor. datorie, pe care m'am obligat să o plătesc eu. Actul iscălit de dl Bănuțiu se păstrează și astăzi în arhiva revistei.

«Luceafărul» pe vremea aceea nu reprezenta nimic și n'avea nici 400 de cetitori.

Cu mari jertfe morale și materiale l-am susținut. Am luptat cu uriașe greutate; în vre-o patru rânduri l-am îngropat chiar.

Dar totdeatăteori am reușit să-i dau din nou viață. Pe urmă s'a ridicat și ajuns acolo, unde este astăzi, când se mândresc atâția cu întemeierea lui. Dacă l-aș fi lăsat să moară sau dacă nu primeam proprietatea lui la 1903, bineînțeles că astăzi nu s'ar mai lauda nimeni că l-a întemeiat.

Birăuțiu, în nerușinarea sa, afirmă că eu m'am vârit între tinerii cari au înființat revista și pe urmă prin «intrigi și mijloace puțin cinșite» i am silit să se retragă. Adevărul e că dl Bănuțiu m'a invitat personal să colaborez și să mă interesez de revistă. Și am primit. Chiar și în vara anului 1902 s'a întâmplat să îngrijesc singur câte un număr al revistei. E adevărat și aceea că am stăruit să se facă o selecțiune a oamenilor, cari scriau și erau grupați în jurul revistei. Am făcut acest lucru numai în interesul revistei, fiindcă cu priceperea mea de atunci vedeam că unii nu sânt chemați să lucreze pe terenul literaturii. Și nici unul dintre cei excepționali de mine nu s'a manifestat mai târziu cu vre-o lucrare de seamă. Prin urmare nu am săvârșit nici o crimă literară.

Birăuțiu are îndrăzneala să afirme că: «Tipografia noastră a susținut «Luceafărul» la zile grele și noi am acoperit și cheltuielile de expediție la acea revistă». Adevărul e următorul: Birăuțiu pretindea ca după tipărirea și expediția fiecărui număr să-i numărăm bani. Noi, bine înțeles, n'aveam de unde. În câteva rânduri dânsul a binevoit a ne aștepta. La asta se reduce «susținerea» cu care se laudă. Il întreb pe Birăuțiu, dacă are îndrăzneala să afirme că nu i-s'a plătit toate pretențiunile ce le-a avut față de «Luceafărul» până la ultimul ban?

Așa s'ar putea lauda și dl Krafft, în tipografia cărui apare azi revista, că susține «Luceafărul», fiindcă plățile i le facem tot

după câte 6 sau 12 numere. Ne așteaptă câte trei și șase luni. Tot așa-i plătim și-o parte din expediție.

Prin urmare ce merit are Birăuțiu că există astăzi «Luceafărul». Faptul că dânsul exploata neexperiența noastră în afaceri tipografice?

Intr'o vreme făcusem cu Birăuțiu chiar o învoială, prin care îi cedam jumătate din drepturile de proprietate și încasa dânsul toate abonamentele numai să ne tipărească regulat revista. Până când au încers parale s'a ținut de învoială, iar când nu mai veniau bani n'a vrut să ne tipărească revista, deși, conform învoielii, era obligat.

Astfel de merite are Birăuțiu pentru revista «Luceafărul».

Că i-am scris scrisori de mulțumită nu știu, nu-mi mai aduc aminte. Ar fi bine să le publice. De altfel ele n'au putut fi dictate, decât de naivitatea noastră.

3. Birăuțiu susține că încasez frumoase subvenții pentru revistă (dânsul îi zice *gazetă*).

Minte!

Il desfid să-și dovedească nerușinatele afirmațiuni.

N'am nici o subvenție de niciari.

4. N'am nici un amestec în discuția «noului organizări».

În cronică, pe care am scris-o în «Luceafărul» am spus că chestiunea e fals pusă, fiindcă la noi nu poate fi vorba de tineri și bătrâni, ci de oameni chemați și nechemați.

Sunt, deci, pentru o premenire și pentru o selecțiune a oamenilor, cari stau astăzi în fruntea treburilor noastre obștești.

Nu mă simt, însă, chemat a da certificate *ad personam*. Le va da vremea și împrejurările.

O discuție principiară nu e permis să degenereze niciodată în trivialități personale. Numai în «Lupta» sunt îngăduite asemenea lucruri.

Incheiu aceste lămuriri, felicitând comitetul național pentru organul său de publicitate și pentru energia ce-o arată față de ticăloșiile lui Birăuțiu.

Sibiu, 19 Octombrie n. 1910.

Oct. C. Tăslăuanu.

Spicuri.

Activitatea extrașcolară. — Chestia catehizării. — Reprezentarea bisericeii. — Politica noastră.

Chestia activității extra școlare a învățătorilor a trezit o discuție neașteptată, cel puțin așa cum se înfățișează. Dar vorba «activitate extra-școlară» nu cuprinde nimic nou, nici necunoscut. În jurul ei s'a vorbit de mult, și scris, s'a mai discutat și s'a lucrat chiar în această direcție de învățători conștienți, iar colea cu frumoase rezultate. Nici azi, când așa de tulbure e starea sufletească a învățătorilor noștri, pilde frumoase de adevărată înțelegere a rostului de *dascăl* — nu lipsesc. Ce motiv dar, a putut îndemna pe o seamă din gazetele noastre a se ocupa în chip deosebit de activitatea «extra școlară» din prilejul unui circular consistorial (Sibiu) care cere fiecărui învă-

Cei cari
doresc: **mobile**

bune,
frumoase,
ieftine,

să se adreseze cu toată încrederea fabricanților de mobile
Szekely și Réti
din Marosvásárhely,
(Piața Széchenyi 47).

La cerere prezentăm și în provincie bogata noastră colorie. La înțelegere aparte expedim franco în ori ce parte a Ardealului. - Atelier de primul rang.
— Mare asortiment de —
trusouri pentru mirese.

flor. O dare de seamă despre această activitate? Nu noutatea lucrului însuși de bună seamă, ci mi se pare, *spiritul nou* al circularului a prilejuit deoparte aprobare cu laudă, de altă parte împotrivire energetică (Dr. Șpan).

Activitate extra școlară a existat și va exista, câtă vreme dascălul se va socoti apostol. Iar năzuința de a împintea spre aceasta nu numai e justificată, ci constituie chiar un merit al aceluia, care ajuns în fruntea treburilor noastre școlare încearcă sistematizarea și unificarea muncii răslețe a învățătorilor, curățind părțile nefolositoare și îndrumând spre adevăratul scop, ce trebuie să urmărească conferințele învățătorescilor. Aceasta va fi scopul și al dării de seamă, ce se cere asupra autorității extra școlare, care și ea așteaptă o îndrumare cuminte. Căci nu e primejdioasă școlii române ci tocmai foarte potrivită, ca mijloc de a împiedeca funcționalizarea învățătorilor noștri, cari vor fi ai noștri numai până își vor păstra nimbul de apostoli ai culturii, și prin apostolat vor da echivalentul jerfelor potențate, ce aduce poporul pentru a-l pune la adăpostul grijilor materiale.

În rândul acesta de ieri întocmai cum nu găsesc cu temel și nici îndreptățită părerea potrivnică a dlui profesor Șpan, tot așa nu mă mulțumește încheierea la care ajunge »Telegraful« (Nr. 107), vrând să lămăiească acel circular, în senzul că adică »consistorul n'a voit deocamdată să facă altceva decât să cunoască cari învățători sânt harnici și cari sânt slabi, ca să nu mai fie puși unul alături de celălalt«. Eu în că nu de dragul învățătorilor înșiși, ci de dragul obștei e nevoie de o activitate extra școlară, la care trebuie obligati toți, pentru ca doară și prin aceasta să se ridice moralul însuflețirii prea scăzute, ce abia mai licărește în atâtea suflete abătute.

Discuția în jurul catehizației în școlile medii nu e cea adevărată, pentru că nu caută și remediul de îndreptare după ce a constatat din belșug starea tristă, chiar luminoasă în care ne aflăm cu catheții. Mai întâi cel care i-a atăcat cu vehemență, nu și-a dat seama de urmările unei critice cu fals — prin gazete, — acolo, unde numai dispoziții energice luate în cale oficială de autorități pot ajuta. Dacă cercăm a ne da seama, înzadar vom căuta după îmbunătățiri aduse instrucției religioase pe urma asprei critice la adresa câtorva catheții, pe când în schimb am trebuit să asistăm la o hărțuială între un funcționar bisericesc, cu scaun în consistor și între unul sau doi catheții instituți și susținuți de același consistor.

Adevărul, că e rușinos ceace se poate spune despre catheții noștri, că sunt »oameni neisprăviți«, că slujba de popă la sate le-a fost *prea grea* și s'au dus pentru ușurare să fericească generația tină, altul e decât decăzut ordinar, pe care îl culeg unii și alții de prin crîșme, ca intelect sub zero, ca valoare socială și mai puțin... iar altul foarte modest ca intelect și compromis moralicește, alii e trimis dincolo să facă *educația tinerimii*... Și noi am putea spune și mai multe chiar, cunoscând pe unii, dacă nu ne-ar dura *visul lumii*. Dar sunt vinovați catheții înșiși, bunul cel mult să și tânguie zilele în o parohie din cel sat mărginaș? Nu, căci ei sunt cum l-a lăsat Dumnezeu! Vina e a autorităților, cari susțin astfel de oameni și cari nu se sfiesc a se reprezenta în diferite centre și față cu oameni de adevărată cultură, uneori prin catheții, la cari gândindu-te numai îți lasă sângele în față. Răul, însă nu se poate vindeca prin atari măsuri gazetărești, cari pot să stărneasce cel mai crâncen arșag, dar niciodată nu aduc o îmbunătățire, unde superiorii patronează păcate. Acolo la Consistor să intervină autorul criticei cu fierul roșu, mai ales că are și puțința, și când nu va isbuti apoi să ne spună din a cul pînă, ca să începem a ne cunoaște. A fel noi sântem împotriva bărfelilor și insultelor dintre funcționarii instituției de aceeași susținute pe temă de o importanță covârșitoare.

Nu mai altfel, decât în chestia catehizării, precede autoritatea noastră bisericească și în alte chestiuni de importanță mare. Așa la punctele cele mai expuse și cu multă răspundere pune oamenii, cu puțină vocațiune. Mai anii trecuți pentru o propagandă în Maramurăș au plecat, ce a avut seminarul mai slăbuț. În America sânt trimise mereu cu puține excepții, — preoții fără o garanță morală și intelectuală suficientă. Ar fi vremea să se lățească odată și la noi că vrednici de posturi mai de seamă, de distingere ori slujbe frumoase sânt oamenii de o adevărată valoare morală și intelectuală și nu cei de un sânge, căuțătorii la față, lîngușitorii cu spirarea moale, ori prietenii de interese, când nu se ivește omul cu banul înșălător!

Dar păcatele noastre sânt multe încă. Dacă de pildă »Cum să ieșim din labirint«, articol reprodus cu atâta satisfacție de »Telegraf« după necuviințoasa »Lupta«, ne spune că noi din pricina programului politic nu putem trăi în țara asta. Privitorul luptelor noastre, care până acum s'a obținut dela orice manifestație politică socoate sosită vremea ca el, figura măreață alui Theseus să ne arate firul Ariadnei, calea și mijloacele cu a căror ajutor să putem ieși din întunec, din impasul unei lupte ajunse la așa numitul »punct mort«, la lumina binefăcătoare a soarelui... Și acest fir, cale, mijloace nu e altceva decât ceiace au mai zis și alți mulți vânduți: abandonarea luptei noastre energice consfințită prin tradiția trecutului, și plecarea cu smerenie în fața eghemoniei elementului maghiar, a căruia prerogative trebuiesc recunoscute așa cum le cer, pentru preponderanța numerică, culturală și materială... Iar pentru aceasta mai întâi să abandonăm programul politic în special punctul 1 și 2. Deci să abdicăm chiar de drepturile limbii noastre, că apoi vom abdice noi și de suflet, pentru a face plăcerea privitorilor.

Nu vom putea noi coopera în vecl și nu ne va încălzi »curentul nou democratic« și nici din situația schimbată, câtă vreme ținde acest curent să clădească statul de drept democratic prin nesăbuita persecuție a tricolorului, prin glonțul svârșit în pieptul tinerilor noștri și prin aplicarea balonetei ori patului puștei chiar împotriva privitorii și toți vânătorii de »capitulări rentabile« să ne sbatem în apele politice noastre tradiționale și nu mai stăruiem în așa chip pentru fericirea năcăjitului nostru neam. Și mai ales privitorul, care să socoate aici, pe nedreptul făcând parte dintre bătrânii noștri, ce-i știm blânzi și buni, întoarcă se la starea lui contemplativă, căci nu e Theseus și deci nu mai încerce a lvi cu atâtea cinism și fără răspundere în conducătorii politici ori în elementele tinere, cari conștiente de valoarea lor își cer dreptul. Cele două puncte ale programului trebuie să rămână cel puțin, ca un protest împotriva asuprașilor de acum și viitoare! *Preotul.*

Dăspărțământul Mărghita al Asociațiunii.

— Adunarea de constituire. —

(Raportul nostru special).

O adevărată zi de sărbătoare culturală românească a fost pentru Mărghita bihoreană și împrejurimea ei ziua de 3/16 Octomvrie.

În acest ținut, uitat cu totul în viața noastră culturală și economică, când a fost vorba de înființarea unei instituții menite a trezi conștiința vieții românești — de înființarea unui dăspărțământ al Astei, au alergat intelectuali și popor, încât au fost întrecute și așteptările cele mai optimiste.

Adunarea de constituire a desp. Mărghita al Asociațiunii a fost o dovadă vie, că ținutul românesc, de care e vorba, va fi recâștigat pentru cultura și neamul nostru, deși maghiarizarea lui e adânc înrădăcinată. Prin muncă stăruitoare și în urma situației schimbate, cu înființarea duor

instituții, una financiară și economică și alta cultural-economică, succesul este asigurat.

Adunarea s'a început la 3 ore p. m. Cuvântul de deschidere*) al dlui Dr. Dionisie Stoica, ascultat cu multă atențiune și primit cu aprobări și aplauze, arată însemnătatea și necesitatea culturii naționale în genere, și în special pentru ținutul Mărghitei și dovedește totodată imperiozitatea acestei culturi pentru societate, neam, patrie și omenire. Partea discursului, care se referă la situația culturală și economică a Românilor din jurul Mărghitei, a stârnit motivată jale în ascultători și țărani, cari erau de față, peste o sută, au priceput, că de azi înainte, prin înființarea dăspărțământului este cine să se îngrijască și de soarta lor.

Noul dăspărțământ, pe cale a se înființa, a fost salutat cu mult avânt dl Dr. Aurel Lazar, harnicului avocat și director al dăspărțământului Orade, din care s'a format dăspărțământul Mărghita. Ca trimis oficial dl Dr. Lazar interpretează bucuria comitetului din Orade la vestea, că jurul Mărghitei voințe să se constituie în dăspărțământ separat. După ce constată, că ținutul Mărghitei are unele comune vrednice, în cari a ținut comitetul dela Orade succese adunării populare, se bucură, că în Mărghita avem acum bărbați, cari vor conduce destinele acestui ținut și dorește noului dăspărțământ succese desăvârșite, ca să poată contribui și el la realizarea scopului Asociațiunii.

Președintele adunării dl Dr. Stoica salută, între aplauze însuflețite, pe dnii Dr. Aurel Lazar și Gheorghe Tulbure, asesor consistorial, ca mandatarii ai dăspărțământului Orade. Mulțumește comitetului acestui mare dăspărțământ**) pentru dragostea, cu care s'a îngrijit până acuma de jurul românesc al Mărghitei și pentru atențiunea dovedită față de această adunare de constituire. »Dacă ne dăspărțim azi trupește — a zis Dr. Stoica — de dăspărțământul Orade, sufletește va rămânea aceeași legătură între noi. Căci sub deviza distribuirii muncii și harnicieii tuturor, astăzi ne dăspărțim de vatra părintească și pornim pe picioarele proprii, să ne căutăm și noi norocul în lume și pe urmă să ne întoarcem cu tot sporul trudei noastre, să-l depunem pe marea vatră părintească, care este cultura noastră națională.«

Dăspărțământul Șimleu al Asociațiunii a fost reprezentat la această adunare prin domniile Gavrii Trif, Dr. Cor. Meseșianu, Ioan P. Lazar, Dr. Victor Deleu și Nicolae Munthiu. Dl Dr. Coriolan Meseșianu, distinsul avocat din Șimleu, salută în numele dăspărțământului vecin, adunarea și noul dăspărțământ, insistând într'un temeinic și însuflețitor discurs asupra cultivării poporului și apreciând după merit îndemnul Românilor mărghitani de-a înființa dăspărțământ independent. Ne-am bucura, dacă am vedea publicat acest aplaudat și gustat discurs.

Președintele adunării mulțumește mandatarilor și comitetului desp. Șimleu.

Se constată apoi, că s'au înscris până acum 1 membru fondator, 2 membri pe viață, 19 ordinari și 5 ajutători***). În felul acesta fiind membri de ajuns, dăspărțământul Mărghita al Asociațiunii se declară înființat.

Trecându-se la constituire, dl Dr. Aurel Lazar, propune la postul de director al noului dăspărțământ pe dl Dr. Dionisie Stoica. Propunerea e primită cu multă însuflețire. Dl Dr. Lazar îi ține apoi alesului director un elogios și mișcător discurs, aducându-i aminte greutățile, cari îl așteaptă și încurajându-l, ca să nu desarmeze în fața lor. Se bucură, că ținutul Mărghitei a câștigat în dânsul un vrednic și harnic luptător și muncitor, care în timp atât de scurt a înființat un dăspărțământ al Asociațiunii, pe lângă celelalte ocupațiuni. »Nu ești b horean, domnule director — a terminat dl Dr. Lazar — dar doresc ca în scurtă

*) Il vom da în întregime în nr.-ul viitor.

**) Are peste 200 comune.

***) Se vor înscrie și mai mulți. Lista lor vă vom trimite-o mai târziu. Coresp.

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENCZ
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyadi

vreme să te putem numi al nostru cu trup și suflet.

A fost mișcătoare și sinceră manifestația de simpatie, ce i s'a făcut dlui Stoica, care a mulțumit pentru încrederea și cinstea, ce i-o face adunarea. Este sigur și dânsul, că cu sprijinul tuturor celor chemați din apropiere și depărtare, se va putea obține progresul cultural și economic, pe care îl dorim atât de mult cu toții.

Membri în comitet au fost aleși, cu aclamațiune, domnii: Vasile Tămaș preot, dr. Iuliu Chiș advocat, Victor Pop și Ilarion Boțiu preoți.

De noul despărțământ se vor ținea 30 comune.

Preotul Navrea referă asupra modului cum s'ar putea procura un schiopicon. Chestia se transpune comitetului.

La adunare a fost mai mult popor din comuna Cheț, care ne-a făcut o surprindere neașteptată: sub conducerea învățătorului Grecu, corul mixt a acestei comune a cântat mai multe cântări, mult aplaudate. Despre această vrednică comună, în frunte cu preotul Victor Pop și învățătorul Grecu, vom avea ocaziune a mai vorbi.

De încheiere președintele adunării mulțumește preoțimeii, învățătorimeii, celorlalți intelectuali și poporului, care a alergat la această serbare culturală. Mulțumește apoi în special mandatarilor despărțământului Orade și Șimleu și corului din Cheț pentru contribuirea lor la înălțarea adunării.

După închiderea adunării a urmat masă comună, care a ținut până seara târziu, lângă un taraf de lăutari, nestrăini de doinele românești, și lângă vrednicul de toată lauda corul din Cheț.

Mai târziu, după ce s'au imprăștiat cei mai mulți oaspeți și vr'o câțiva fruntași de-ai noștri s'au retras la o masă în restaurant, corul din Cheț, înainte de plecare, i-a surprins, în fața publicului străin din restaurant, cu »Răsunetul Ardealului«, »Lugojana« etc. astfel încât publicul străin a rămas uimit, cum un cor țărănesc poate cânta atât de frumos. Sub impresia momentului asesorul Gh. Tulbure a ținut învățătorului Grecu și corului o alocuțiune simțită și pătrunzătoare, arătând ce e cânta ea pentru noi și îndemnându-i a urma pe calea apucată. Corul din Cheț a fost aplaudat de întreg publicul din restaurant.

Succesul zilei a fost mare pentru cultura românească. Dintre comune merită laudă mai întâi Chețul, de unde au fost vr'o 50 țărani, apoi satul lui Barb, de unde, sub conducerea părintelui Ilarion Boțiu, a proprietarului Gavril Chereji și a învățătorului Fl. Bulța, au venit peste 30 țărani. Țărani au mai participat din Sân-Lazar, împreună cu preotul Gavril Lazar și judele Vasile Gal, apoi din Popești conduși de dnii V. Tămaș, preot, I. Pop, candidat de preot și George Bacoș înv. pensionat, din Voivod, conduși de preotul Navrea și inv. local, etc. etc.

Afară de cei amintiți în acest raport au mai participat: familia dlui Ioan P. Lazar, dna și dsoara Lucia, Emanuil Stoica (Șimleu); Dna Tămaș (Popești); Dna Lazar (Sân-Lazar); dr. Aurel Nichita, mama și doamna dânsului, St. Rusan, (Mărghița); Dna Boțiu, Nicolae Botta, paroh (Galoșpetriu); Teodor Simoc paroh, Alimpu Simoc inginer, A. Pop înv. (Abramuț), L. Rada (Chislar); G. Bardossy (Derna); Cor. Manu (Abram); Ant. Bica (Săldăbagiu); V. Mărcuș (Margine); V. Pușcaș cand. de preot; etc.

N'au fost reprezentate comunele: Almaș, Celanăș, Chiralcu, Ciolești, Cintelec, Dornișoara, Dida, Dijer, Făncica, Ghebea, Iteu, Petriu, Sărsig, Sfârnaș, Splinș, Sucugd, Suplac, Tria și Varviz.

Sperăm însă, că de aci înainte nici aceste comune nu vor rămânea nepăsătoare la apelul către Asociațiune. Ci întreagă preoțimea și învățătorimea va contribui din tot sufletul cu obolul ei moral, intelectual și material la înalțarea acestui ținut.

Correspondent.

Din străinătate.

Exregele Portugaliei în Anglia. Din Londra se telegrafiază că fostul rege al Portugaliei Manuel și mamă-sa regina-văduvă Amalia au sosit ieri în portul Plymouth, unde au fost primiți de contele Howe, ca reprezentant al regelui. La sosire au fost de față și ducele de Orleans și fostul ambasador al Portugaliei la Londra marchizul de Soveral. Exregele Manuel și mamă-sa au plecat numai decât la Wood-Norihon, unde se află castelul ducelui de Orleans.

Înainte de a pleca din Gibraltar, întreaga familie regală a asistat la serviciul religios. La orele 12 toți membrii familiei însoțiți de guvernator, au părăsit palatul guvernatorului, îndreptându-se spre port.

Don Manuel și regina-mamă s'au despărțit în chip foarte înduioșător de regina Maria-Pia, care a plecat cu yachtul »Regina Elena« spre Italia.

Pe urmă regele împreună cu regina-mamă Amalia s'au imbarcat foarte măhniți pe yachtul »Victoria« și »A. Bert«.

În timpul plecării, pe străzi și în port staționale lume care aclama cu entuziasm familia regală. Pe ambele yachte a fost arborat drapelul portughez.

Vapoarele care se aflau în port, au salutat plecarea familiei în timp ce muzicile militare intonau imnul portughez.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 20 Octomvre n. 1910.

— **Pentru școala de fete din Arad** dl. Maior S. Lonte din București a trimis suma de 5 cor., dorind realizarea cât mai grabnică a zidirii noulor școli de fete.

Cei mulți înainte!

— **O minciună a ziarelor din localitate** »Arad és Vidéke« și »Aradi Közlöny«. În numerele dela 20 Octomvre n. ziarele din localitate »Arad és Vidéke« și »Aradi Közlöny« au dat în vileag, o minciună grosolară în legătură cu alegerea de notar comunal, ce a avut loc zilele trecute în Cenadul sârbesc. Se zice în notița cu pricina că subsemnatul și directorul de bancă, dl. Korek János, am primit dela alesul Fridrich István nu mai puțin decât 20.000 de coroane, în polțe și că cu acești bani noi am fi corupt pe alegători. Se spune mai departe că alegerea e protestată și că cu cercetarea abuzurilor electorale e însărcinat vicecomitele nostru.

Că alegerea a fost protestată, mi-a venit și mie la cunoștință, că însuși vicecomitele a fost însărcinat cu investigația — încă poate să fie adevărat, dar că eu ori dl. Korek, am fi primit suma de 20.000 de coroane și că am fi corupt pe alegători în favoarea alesului — neg cu toată hărărrea. Investigația o aștept deci cu toată liniștea. Terentie Opreanu, paroh rom.

— **Un nou membru fondator al societății noastre teatrale.** De un timp încoace numărul membrilor pe viață și fondatori ai societății noastre teatrale se sporește în mod îmbucurător. Aflăm acum cu plăcere de înscrierea unui nou membru fondator. Dl. general i. p. Alexandru Lupu din Viena, până acum membru pe viață al societății noastre teatrale, s'a făcut acum membru fondator achitând încă 100 coroane ca întregire a taxei unui membru fondator. Cei mulți înainte.

— **Alegere de învățător la Lalașinț.** Ni se scrie: Duminică, 16 Octomvre n., a avut loc alegerea de învățător la școala confesională greco-românească din Lalașinț. Ales a fost cu mare majoritate absolventul de pedagogie Octavian Mihailovici, care a întrunit 79 de voturi, față de 8 voturi celui alt candidat Iosif Stepan, învățător în Țela.

Nou alesul învățător e fiul al comunei și lubil de întreg poporul.

— **În atențiunea dlor învățători.** În numărul nostru de ieri s'a publicat că ministrul cultelor a oprit folosirea manualului »Carte de citire pentru elevii claselor V și VI de Iuliu Groșorean și Iosif Moldovan, ediția I din anul 1907.« Această opreliște nu se estinde și asupra ediției a II-a apărută în 1910. Tot asemenea și în ce privește cartea de citire pentru clasa a III—IV a, apoi Geografia și Istoria patriei de Iuliu Vuia, cari manuale, în edițiile lor actuale sânt aprobate și se pot folosi neconturbat.

— **Pomi înfloriți în luna Octomvre.** Un cetitor al numărului nostru de popor ne scrie, că, în Cintel (com. Arad), grădina faurului Merlon Stefanovici e toată înflorită, înfățișând un mlaunșt coș de primăvară. Minunea aceasta e admirată mult de locuitorii. — Florile tă zii însă se vor fi scuturate de bruma zilelor din urmă — și pustiu toamnei se va fi înstăpănit iarăș peste grădiniile bunilor cinteleni.

— **Revoluție agrară în Italia.** Din Roma se anunță că în provincia Ravena a izbucnit o adevărată revoluție agrară, care amenință să ia proporții mari. Optsute de muncitori socialiști au atacat pe marii proprietari de acolo. Mișcarea trimisă contra lor a folosit aratele, rânind pe mulți înși.

— **Reprezentățile teatrale la castelul Peleş.** Duminică seara a fost la castelul Peleş o reprezentație teatrală în cari au jucat persoane din înalta societate. Reprezentația a fost dată în onoarea M. S. Reginei mamă Emma a Olandei.

Au asistat M. S. Regina și întreaga familie princiară, Regina mamă Emma a Olandei, dl. Ion Kähler, dl. și dna Emil Costinescu, ministru de finanțe, dl. și dna Take Ionescu, dl. Beltiman, ministru țării la Berlin, dl. Valenita Bibescu și membrii corpului diplomatic aflați în Sinaia.

M. S. Regele fiind indispus n'a putut asista la această reprezentație.

Spectacolul, care a început la orele 9 seara, a fost din cele mai reușite.

— **Cununie.** Domnișoara Anuța Veșcan din Ufalău-unguresc și dl. Gheorghe Mikes din Ciceu-Cristur își anunță cununia ce va avea loc la 29 Octomvre n. în biserica greco-cath. din Ufalău-unguresc.

Felicitările noastre!

— **Luccheni s'a sinucis.** Se știe, că anarhistul Luccheni, pentru că în 10 Septemvre n. 1898 a omorât pe regina Elisabeta a Ungariei, a fost judecat la temniță pe viață. Acuma se anunță din Genf, că el de câteva zile a înnebunit, iar ieri, Miercuri, seara s'a spânzurat, cu o curea, de grafiile de fier dela fereastră celulei sale și a murit.

— **O scrisoare a președintelui Portugaliei.** Corespondentul din Lisabona alui »Berliner Tageblatt« cerind președintele Theophile Braga o contribuțiune pentru ziarul ce reprezintă a primit drept răspuns următoarele maxime ale vieții sale:

»În tendința de-a ajunge la echilibrul vieții, am regulat disciplina și dispoziția existenței mele după vorba lui Descartes: »A lubi viața și a nu avea frică de moarte.« Intelectul meu îl regalez pe cât e posibil după frumoasa gândire alui Vauvenargues. »Fii mai mult stăruitor, decât inventiv.« Activitatea mea o regalez după cuvântul lui Littré: »Iați de lucru de parcă ai mai avea de trăit o sută de ani și muncește de parcă ai trebui să mori mâine.« La concepția mea

despre viața socială mă conduc de cuvântul doamnei Comte: »Pe cât posibil de neînduplecat în principiu; pe cât posibil de împăcutor în formă.«

— **»Tara Nouă«.** Supt titlul acesta va apărea în curînd, la București, o nouă revistă românească.

Această revistă va fi tipărită în format mare, în genul revistelor franceze «Revue des Deux Mondes» sau «Grande Revue».

Ea va fi pusă supț direcția dlui Alexandru Xenopol, profesor universitar, membru al Academiei și Nicolae Xenopol, senator.

În afară de comitetul de redacțiune din București, se va forma un comitet de redacțiune în Iași și altele în centrele mai mari ale țării.

Această publicațiune, consacrată în special chestiunilor sociale, va apărea prin concursul tuturor acestor comitete.

— **Fată milionară măritată după vizită.** Citim într'un ziar budapestan, că fata unui milionar din comitatul Gömör a îndrăgostit pe vizitii ei de paradă și a fugit cu el la un neam al lui în Budapesta. Mama fetei, care-i văduvă, a arătat cazul poliției. Fata a fost găsită și predată mamei sale.

— **Necrolog.** Pătrunși de adâncă durere, fa-
cem cunoscut tuturor radenilor, prietenilor și cunoșcutorilor, că mult iubita noastră fiică, soră și nepoată *Aurelia* după grele suferințe, a încetat din viață azi dimineață, în vârstă de abia 16 ani. Rămășițele pământești ale mult iubitei noastre răposate se vor transporta Joi în 7/20 Octomvre, la orele 2 și jum. p. m., din casa părintească (Str. Căpitanului, Nr. 5) și se vor așeza spre vecinică odihnă în cimitirul bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Scheiv. *Brașov*, 5/18 Octomvre 1910. Bucur și Maria Găitan; văd. Ana P. Bărsan, văd. Revelca N. Bărsan n. Găitan, mamă, cu fiili: Constantin și Nicolae.

— **Un muzeu de monede antice false.** Direcțiunea cabinetului numismatic din München a clasat în ordinea lor cronologică toate monedele antice pe care le-a putut afla.

În primul rând sînt monedele cele mari de bronz din epoca împăraților romani, ce sînt foarte rare. E curios a constata, că din cauza rarității acestor monede de bronz, imitațiunile ce s'au făcut de pe ele în epoca Renașterii au și ele o mare căutare. Ele sînt în locul pieselor originale rar de găsit. Cel dintîi imitator al bronzurilor-monedede romane e Candino din Padua, care făcea la 1510 niște copii ireproșabile din punct de vedere tehnic. Când grație lășirii civilizațiunii, copiile începură să aibă căutare, ieșiră la iveală falsificatorii ai copiilor, dănd monedele lor ca fiind autentice, din timpul Romanilor. Muzeul din München are o mulțime de piese de aceste două genuri false. Mijlocul de a recunoaște aceste două genuri de copii, e simplu. Artiștii din epoca renașterii au individualizat copiele lor, dăndu-le stampila geniului lor, falsificatorii reprodus efigia vechiă.

De multe-ori, falsificatorii nici nu-și dădeau osteneală, că tiparul monedei să le iasă curat; ei scoteau imitații prin topire. Dar monedele romane imperiale nu erau nici odată turnate, și prin aceasta falsificatorii se dădeau de gol.

Un alt indiciu de falsitate mai sînt și greșitele inscripții de pe monede. Astfel există niște monede de aur din timpul lui Neron, pe care cele false au cuvîntul DCVR în loc de DECVR (SO).

Falsificatorii au »prelucrat« piesele monetare antice, aranjându-le, potrivit profilurile și făcându-le astfel, ca să fie căutate de amatori. Ba ceva mai mult, ei au inventat monede ce nu există în original.

Așa, de exemplu în Muzeul de numismatică din München există o monedă pe reversul că-

reia e Coloseul, pe cînd pe adversarul ei e imaginea lui Vespasian. Mai sînt bronzuri mari de ale împăratului Othon 69 după Hristos, ce n'au existat nici odată.

— **O dramă pe Dunăre.** O mare nenorocire s'a întîmplat luni în portul Corabia, în următoarele împrejurări: Cărmaciul șlepuului societății austriace de navigațiune No. 1007, anume Anton Orthner, de 41 de ani, împreună cu doi marinari al săi, au plecat dela șlep în oraș să cumpere alimente pentru 15 zile, fiind gata a pleca la drum cu șlepu. La înapoiare din oraș pela orele 7 și jumătate seara, s'au suit toți în barcă, împreună cu proviziile cumpărate, voind a merge în șlep, aflat pe malul opus al canalului Dunărei din fața portului. Ajungînd în fața pontonului austriac, curentul apei fiind repede și cum vîntul bătea cu furie, făcînd talazuri mari, a izbit barca de prora unui șlep ancorat lângă pontonul austriac, și a umplu-o cu apă.

Marinarul Petru Georgevici, sârb, văzînd pericolul și că nu mai este nici o scăpare, a sărit în Dunăre; celălalt marinar, Sagor Pall, împreună cu cărmaciul Orthner, au rămas în luntre însă cum furtuna era mare a împins luntrea sub șlepu de lângă ponton, ducînd sub șlep pe acel doi nenorociți aflați în barcă ca să fie înghițiți de nemiloasele valuri ale Dunărei.

Marinarul Pal a ieșit pe partea opusă a șlepuului și a fost salvat, — cu riscul vieții sale, pe acel timp de furtună, — de către pontonierul societății ungare anume Stan I. Stănescu, cu soția sa, cari au dat dovadă de mult curaj.

Cărmaciul Orthner s'a înecat, iar cadavrul lui n'a putut fi încă găsit, cu toate cercetările făcute. Cellalt marinar, Georgevici, care a sărit în Dunăre, a fost salvat de Anton Lukerih, căpitanul șlepuului grecesc «Ecatrine», care l-a prins cu o cangă și l-a ținut pe loc pînă ce a venit barca șlepuului «Ecatrine» cu doi marinari cari l-au luat în barcă. Marinarul voind apoi a-l lua pe șlep, le-a fost imposibil, de oarece el fiind amețit de apă opunea o rezistență disperată, nevoind a pleca din barcă. A fost nevoie de a fi legat și așa a fost suit pe șlep, unde, după trecere de mai mult timp, și-a revenit în simțiri.

În urmă a apărut la suprafața apei și barca răsturnată, care a fost prinsă de căpitania portului.

— **Scarlatină în Maramurăș.** Din Sighetul-Marmației ni-se anunță, că între copiii comunelor Téeső și Viske bîntuie în mod îngrozitor scarlatina. Numărul bolnavilor trece peste o sută. În Viske numai singur dintr'o familie au murit cinci copii de această boală.

— **Executarea unui ucigaș.** Anul trecut un culegător tipograf din Hamburg și-a omorît părinții și pe unica soră, pentru care fapt curtea cu jurați l-a osîndit la moarte. Azi, Joi, dimineața el a fost spînzurat în curtea temniței din Wechta.

— **Invitare.** Reuniunea învățătorilor gr. cat. »Mariana« își va ținea adunarea generală Duminică, în 30 Octomvre st. n. a. c. în Telciu (Telcs) în sala cea mare a școlii confesionale gr. cat., la care adunare se invită cu toată stîmă a lua parte atât domniile membrii cât și on. public interesat de cauza învățămîntului.

Programa: 1. Membrii asistă în corpore, la 7^{1/2} ore a. m. la serviciul divin, în biserica gr. cat. din Telciu. 2. La 10 ore deschiderea adunării. 3. Esmiteria comisiunilor. 4. Lecțiune practică de 1/2 oră, »Epurele« cu elevii clasei a III a, prin Samuel Berendi, învățător gr. cat. în Telciu. 5. Raportul anual despre activitatea reuniunii. 6. Raportul casierului și pertractarea preliminarului de budget pro 1911 și în legătură cu acesta »raportul comisiei cenzurătoare«. 7. Cetirea disertațiunilor: a) »Viața și activitatea lui Ciril Deace«, fost vicar foraneu al Rodnei, de Ioan Păcurariu, prof. gimn. în Năsăud. b) Producerea electricității

și foloasele aceleia«, de Emil Domide, prof. gimn. în Năsăud. c) Rolul învățătorului contra socializmului, de Gavril Pop, inv. gr. cat. în Rodna-veche. d) Care este metoda cel mai potrivit la învățarea limbii maghiare în școlile populare cu limbă de propunere nemaghiară, de Atanasiu Rus, inv. gr. cat. în Bichigiu. 8. Raportul comisiunilor de sub pct. 3, lit. b), c), d). 9. Pertractarea propunerilor înșinate la președinte cu 24 ore înainte de adunare. 10. Statorirea timpului și locului pentru adunarea generală viitoare. 11. Completarea postului de președinte, devenit vacant prin moarte. 12. Închiderea adunării. Năsăud, la 6 Octomvre 1910. Prezidiul reuniunii învățătorilor greco-catolici »Mariana«. Ignățiu Sen, v. președinte. Clement Orivase, secretar.

NB. În ziua adunării după ședință, va urma prînz comun.

Acel domni, cari reflectează la cvartre, sunt rugați a se adresa pînă în 29 Octomvre a. c. la domniile Ioan Mureșian și Samuel Berendi, învățători în Telciu.

— **Lupta femeilor belgiene.** În Belgia ca și la noi alimentele s'au scumpit în mod simțitor. În multe orașe femeile boicotează măcelăriile. Femeile din Charleroi nu s'au mușamit numai cu boicotelul, ci ieri, Mercuri dimineața o ceată mare s'au dus în piață și au atîcat cu ploierile pe vînzătoarele de alimente, aruncînd în praf cărnuri, ouă, smîntîna și unt, pe care apoi le frămîntau cu picioarele încît credeai că fac vîljugă. Apoi s'au întors satisfăcute acasă.

Poliția le-a ieșit în cale dar n'a cutezat să atace amazoanele războinice. Pilda aceasta a fost urmată și în Mouseron, dar poliția de aici le-a fugărit.

— **Compozitor — doctor de onoare.** Facultatea de medicină din Berlin a numit doctor de onoare pe Max Regert, renumitul compozitor german. Distincția aceasta e motivată cu aceea, că *muzica are putere vindecătoare*. Facultatea s'a bazat pe declarația profesorului Albert Visetti, care a spus, că el a vindecat cu ajutorul Drului Vaschide Duprat, artist de pian, pe un nebun. Cazul interesant, la care se referă profesorul Visetti, s'a întîmplat în casa de nebuni din Vilejuifi. Bolnavul a fost adus într'o odaie în care artiștii cânta la pian fel de fel de plese, cecece a avut asupra bolnavului un efect ne mai poment. Bolnavul la auzul cântărilor frumoase a devenit vesel și într'una zîmbea.

Medicul, încîntat de rezultatul neașteptat, a mai făcut încercări de felul acesta și cu alți bolnavi.

Declarațiile bolnavilor fiind interesante, însemnăm câteva aici.

Un bolnav mal în etate a spus, că muzica îi pune pe gânduri și i amintește unele întîmplări din viața sa, iar alții declară, că pe ei muzica îi liniștește și înviorează.

O fată de 17 ani, bolnavă și ea, a spus că muzica o farmecă încît se crede în anii copilăriei și i amintește ființe pe cari le iubise mult. E cert, că muzica face pe bolnavi să și uite starea tristă în care se află și reînvie momente plăcute din vremile trecute.

— **Castelul Amra din Arabia.** Pictorul istoric Alfons Leopold Mielich-Mielichhofer a dat în judecată pe capelanul curței Alois Mussil, profesor la Universitatea din Viena, fiindcă l-ar fi vorbit de rău.

Mussil a fost în Arabia, pe cheltuiala statului, de două ori, în 1898 și 1900. A treia oară a fost împreună cu Mielich-Mielichhofer, în 1901.

Cu banii expediției au cumpărat dela stăpînul ruinelor niște tablouri fresce și le-au desprins, cu multă muncă de pe pereți. Au dat 40 de lei pe cele mari și 20 pe cele mici.

Le au împachetat și trimis la Olmütz (unde locuiește Mussil), apoi le-a încredințat lui Mielich-Mielichhofer să le copieze și să facă litografiile co-

Spectacolul Timișorii e magazinul de haine gata pentru bărbați și copii al lui

Henrich Schul & Comp.

din Timișoara, centru, strada Kossuth Lajos 21.

În noul magazin de haine deschis în palatul Băncel de economii Timișoara-Josefstadt se află haine și paltoane gata dela cele mai ieftene pînă la cele mai fine și la ultima modă pe lângă prețuri fixe moderate.

Magaz'nul poate fi privit oricînd, fără nici un obligament de a cumpăra.

lorate de pe ele pentru volumele de studii ce a scos Mussil.

În 1908 Mussil se afla la Damasc, iarăși în cercetări, când l-a sosit depeșă dela secretarul Universității din Viena, Karabaczek, că trei din acele tablouri se află cumpărate de Academia de științe din Berlin.

Mussil a vorbit cu pictorul von Anghell și cu baronul Buschmann, care l-a întrebat cum de-au ajuns tablourile la Berlin. Mussil a răspuns că nu știe cum, dar că, după dînsul, aceste opere de artă sînt ale societății care a cheltuit cu expediția sau ale sale și ale lui Mielich Mielcheofer.

Arață dovadă autentică dela un avocat notar din Bhera că tablourile le-a plătit Mussil.

Tribunalul l-a achitat, dar nici pe pictor nu l-a găsit vinovat. Încheierea este însă că pictorul nu putea nici într'un caz să vînză tablourile cu dela sine putere, de oarece nu erau ale lui numai.

Se vor face străduinți să se răscumpe de la Berlin și să se aducă la Viena.

— **»Balul costumat din Arad«.** În editura librăriei »Tribuna« a apărut o serie de 6 cărți poștale ilustrate, în culori, reprezentând costume și grupuri dela balul costumat din primăvara aceasta. Bucata se vinde cu 24 fileri, seria de 6 bucăți 1 cor. 20 fil. + porto poștal 10 fil., recom. 35—45 fil.

Venitul curat se va adăoga la fondul »Reuniunii femeilor române din Arad« pentru zidirea unei școli de fete.

Comercianților și vânzătorilor 50 bucăți cu 9 cor., 100 bucăți cu 16 cor. plus porto.

Mihai Radu croitor pentru domni, Cluj (Kolozsvár) strada Jókai Nr. 2. se recomandă on. public român.

Dentist român în Arad.

VIRGIL MUNTEAN
Szabadság-tér Nr. 3. Lângă farm. Rozsnyay.

Dinți artificiali în cauciuc dela 4 cor. în sus. Coroane de dinți în aur 24 cor. Dinți cu șurub în aur și platină 20 cor. Poduri în aur și aluminiu, cari nu se pot scoate din gură, în preț cât se poate de moderat și în rate lunare. — — — Garanță până la 10 ani. Reparaturi la pieze făcute de mine se efectuează gratis. Celor din provincie se efectuează lucrările în aceeași zi.

ECONOMIE.

Adunarea extraordinară a »Luncanel«. În 16 Octombrie s'a ținut l-a adunare extraordinară a institutului »Luncana« din Mărghita, fiind de față peste 30 de acționari. Ședința a fost prezidată de președintele direcțiunii, dl Vasile Tămaș, paroh în Popești. S'au modificat paragraful 32 și 48 al statutelor. În sensul celui dintâi direcțiunea va avea 8 membri, nu 7 ca până acum, iar în sensul celui de al doilea numărul membrilor din comisia de supraveghere va fi 5, sporindu-se cu 2.

Modificarea §§-lor 36, 46 și 50 a fost reclamată de modificarea celor doi paragrafi amintiți. Direcțiunea s'a întregit cu dl Gavril Lazar paroh în Săm-Lazar, fost membru al comisiei de supraveghere, iar comisia cu doii Dr. Aurel Lazar, adv. Orade, Dr. Nicolae Șerban, adv. și deputat, Victor Pop și George Navrea, preoți. Adunarea a luat cu bucurie la cunoștință neobișnuitul avânt luat de »Luncana« în cele dintâi 3 luni de activitate.

Agricultorul american.

Agricultorul american, așa cum îl întâlnești în statele Illinois, Iowa și Nebraska e o făptură omenească foarte interesantă. Origina lui, de cele mai multe ori e scoțiană sau scandinavă; statura lui înaltă și spiritul simplu. O clipă nu stă la îndoială să-ți mărturisească că America lui, e cea dintâi țară din lume, că e o blagoslovită de Dumnezeu și în sfârșit, că nici o țară din lume nu are câmpii mai roditoare ca ale sale. Iar în ce privește Europa, este o țară sfârșită pentru el. Disprețul agriculturii americane pentru me-

todele de cultură englezești, e fără margini, cu toate acestea nu tăgăduiește că se poate scoate buni muncitori din Scoția ceea ce îl face să mărturisească — cu multă mândrie de altfel — că și străbunicul lui a venit tot acolo. Finețea și umorul lui sînt fără pereche și felul cum clipește din ochi când îți vorbește, îți trădează o simpatie simpatică. Mai presus de toate nu e legat de nici o rutină. Citește bună oară, într'un ziar, un anunț privitor la un aparat agricol nou, care face minuni, nu stă un moment la îndoială ca să scrie și să ceară un model. El tot mai crede în anunțuri. Lucrează din greu și mult. Își trimite fiica la Boston în pension și când această fată tânără, după sfârșitul studiilor sale se întoarce acasă știind să cânte din pian și cu gustul câștigat pentru lectura romanelor, el este de părere că nu există pe tot globul o fată mai educată și mai instruită decât fata lui.

Recolta cerealelor în Statele Unite, a fost în 1902 de cinci ori mai mare decât aceea a restului lumii. »Acesta, îți spune el, e un fapt îndeplinit, pe care nimeni nu-l poate tăgădui, dacă vrei să te convingi, întreabă pe Japán Jimmy Wilson». James Wilson, e un moșneag minunat, venit în tineretea lui din Ayrshire din Scoția și ajuns către sfârșitul vieții sale, ministru al Agriculturii în Statele Unite, la Washington. Agricultorii au mare încredere în el, pentru că mai întâi de toate el însuși e agricultor. Toată energia lui și-a întrebunțat-o pentru a alipi pe lângă fiecare școală din America și câte o clasă de agricultură practică. Voința lui a fost ca fiecare școlar să învețe să cultive o grădină, pentru ca să știe cum se sădesc plantele. Cu modul acesta »generațiunea tânără va învăța că există între fasole și grâu și alte deosebiri, în afară de acelea de pe scara prețurilor afișate de un samsar sau înscrise în coloana cursurilor pe piață, publicate în ziare». După J. Wilson a ști cum se sădesc crastaveții, e cel puțin tot atât de folositor ca și studiul matematicii.

Departamentul Agriculturii din Washington, în fruntea căruia se află acest »Jimmy Wilson», costă 25 milioane de franci pe an pe Statele Unite. În afară de aceasta distribuie anual, sub formă de subvenții, încă 125 milioane franci statelor, cari posedă colegii agricole.

Statele subvenționate nu pot să consacre acești bani decât cheltuielilor practice. Pentru construcțiuni, mai mult sau mai puțin folositoare, trebuie, să-și procure singure banii necesari. Prin faptul că dacă subvenția nu se cheltuiește toată, anul viitor e reținută diferența, fiecare stat subvenționat, e nevoit s'o cheltuiască până la ultimul ban.

Colegiile agricole sunt înfloritoare, mai ales în statele din Centru. Colegiul din Minnesota e frecventat anual de către 3 până 4 mil de elevi. Vaste câmpii pentru experiență sunt la dispoziția fiecărui colegiu. În statele dela Est, mai vechi populate, aceste colegii sunt mai puțin apreciate; fii fermierilor sunt atrași mai mult către industrie și comerț.

Agricultorul dela Est e mai puțin desbărat de rutina europeană și disprețuiește aproape cu totul metodele științifice. Nu tot același lucru se petrece și cu cultivatorul dela Vest. Acesta, mai de curînd emigrat, își dă destulă osteneală ca să studieze manualele de vulgarizare, pe care ministerul de agricultură le împarte gratuit pe la toți cari le cere. Mulțumită acestor colegii metodele de cultură au fost mult îmbunătățite; aceasta mai ales în ceea ce privește întrebunțarea rațională și în mare a îngrășămintelor chimice artificiale.

Așa bunăoară în Minesota, o cereală cunoscută sub numele de Scotch Tife, și-a mărit producția la hectar, după hibridare, dela 13 hectolitri la 30 hectolitri.

În afară de această, serviciul meteorologic atîrnă tot de ministerul de agricultură. Mulțumită hărților expediate zilnic în toate centrele importante de către acest minister, prevederea timpului a devenit în America o știință exactă.

Trei sute șazeci și cinci de centre cu cursul serviciului poștal, aduc zilnic, prevederile meteorologice la cunoștința a 42.000 de fermieri.

(Va urma.)

Piața grânelor din Aradul-Nou

19 Oct. 1910.

Cu toate că timpul pînă acuma e bun, e teamă, că ploile ce vor urma să strice mult, deoarece sămănturile au primit deja destulă umezeală.

Prețuri la vîndut azi

grâu 1500 mm.	9 40—	9 80
orzo 1000 mm.	6 50—	6 60
ovăz 1000 mm.	7 30—	7 40
secară 1000 mm.	6 50—	6 60
șăpușol 500 mm.	4 20—	4 30

Prețurile sunt socotite în coroane și după 50 de chilograme.

BIBLIOGRAFII.

Va apare în zilele cele mai apropiate:

„La cărările vieții“

de Lucian Boceaș,

un Volum elegant de vre-o 7 coale de lipar.

Prețul unui Volum: 1.50 cor. România lei 1.50.

Se poate comanda dela Tipografia »Tribuna« sau dela autor în Budapesta, VII Zugló u. 16.

Va apare în zilele cele mai apropiate:

SERIALBASTRE

Pentameron

De Lucian Boceaș,

Conținând cinci povestiri din viață.

Prețul unui Volum: 1.50 cor. România lei 1.50.

La Librăria Tribunei se află de vânzare:

Dr. Onisifor Ghibu: Ziaristica bisericească

la Români. Studiu istoric . . . 2.—

» Limba nouălor cărți bisericești 1.—

» Der moderne Ultriquismus oder die Zweisprachigkeit in der Volksschule 2.—

» O călătorie prin Alsacia Lorena. Țara și școlile ei . . . —75

În editura N. Ciurcu au apărut următoarele cărți:

N. Rădulescu-Niger. Aegătorul liber. Monolog și alte 13 monologe. —50

Rococo. Comedie într'un act de Gyp —30

Fabiu Sânjoanu. »Ana Consânzeana«. Piesă teatrală populară în versuri. Intocmită în 3 acte —30

N. Rădulescu-Niger. Mîntea și Norocul. Precum și alte 12 povești populare —40

Toate cărțile anunțate aici se găsesc de vânzare la Librăria »Tribuna«.

Poșta Administrației.

Andrei Fizeșianu, Pesac. Am primit 7 cor. abon. până la finea anului 1910.

Alexandru Novac, Herendești. Pentru pompe ducătoare de apă să vă adresați lui Kovács Soma Arad.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu.

»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cons.

Dr. Stefan Tămășdan,

medic univ. specialist în dentură,

Arad, vis-à-vis cu casa comitatului.

Palatul Fischer Eilz. Poarta II.

Consultații dela orele 8—12 a. m. și 3—6 d. a.

DUDÁS SÁNDOR

cojocar în

Kolozsvár, strada Unio Nr. 12.

Credit pe ipotecă, pe cambis
și pentru oficiali
mijlocește

Herzog Sándor

ARAD,

str. Weitzer János 15.

Telefon nr. 376.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on. domni preoți și învățători precum și întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să servesc în ori e vreme cu ori ce fel de lucru de sculptură și măsurit pentru sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

Iconostase (Temple) Străni, Tronuri, Scaune, Chivote, Răpizi, Uși, Cadre, etc.

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai moderate prețuri. Construiesc PLANURI după dorință. Pentru toate lucrurile mele iau garanță deplină că sunt de prima calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra încredințării, că chiar buna cuviință ar aduce cu sine ca bisericile noastre românești prin maeștri români să se înfrumuseze

Rog bunăvoința în special a onor. officii și comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioș,

sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Atelier propriu de ornamentație artistică.

Pregătește tot felul de articoli aparținători acestei brange, în preț favorabil precum: Bitușe de călătorie, tocuri pentru picioare, lânării, cojoace pentru bărbați și femei, după modele franceze și engleze, colilere, manoșane, etc. Mare depozit de covorașe de lână. Cumpăr tot soiul de blănării de vânat.

De inchiriat.

Un local de prăvălie de inchiriat aranjat cu pulturi nou frumose, luminat cu electricitate, cu o clientelă sigură, care are întoarcere dela 60.000—70.000 coroane, dar se va urca și mai sus acum cu face-rea căilor ferate și ne mai fiind în oraș altă prăvălie de manufactură română.

Doritorii să se adreseze lui:

Virgil Corcheș, comers.
Câmpeni (Topánfalva).

Câștig sigur.

Femeile, cari prin împletirea de dan-tele voiesc să aibă câștig stabil și sigur, să se adreseze către »Magyar Háziipar fejlesztő vállalata«, în Deva.

Cele mai bune

Vinuri de deal,

le găsești la **Iulius Dános**, producător de vinuri în Șiria pe lângă urm. prețuri:
Vin de masă prima calitate, azuriu Cor. 50 —
Vin de Rizling prima calitate » 54 —
Cele mai bune vinuri vechi, culoare azurie Cor. 56 —, 60 —. Vinuri: Schiller Cor. 50 —. Vin roșu (Bikavér) 80. — și 90 — de hecto.

Vinurile se expediază în butoaie de imprimat, începând dela 100 litre de orice calitate.

Serviciu curant, vinuri admirabile de prima calitate.

Adresa pentru scrisori și telegrame:

Iulius Dános,
mare producător de vinuri
Világos (Șiria, Arad m.)

ANUNȚ.

La soc. com. »CONSUM« în Blaș, afia aplicare imediat

un commis harnic

bine priceput în bransa de băcănie și ferărie. Ofertele sunt se adresa la

„CONSUM“
societate comercială pe acț.
B'ăș—Balázsfalva.

De vînzare.

O moșie de 2650 jughere cat., în comitatul Caraș-Severin (Ungaria), lângă linia ferată Budapesta—Orșova, în apropiere de gară, se vinde ieftin. Detalii dă:

Klein Ferencz és Fia,
Budapest, gabonacsarnok.

Fabricație din țară prima calitate! Stoboare de sârmă tari și trainice!

In atenția arhitecților, agronomilor, proprietarilor de vii, p. vile grădini, terenuri de vîntoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă
BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.
Telefon 120—89. — — — Telefon 120—89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru m-șini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!
Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coșnițe pentru nisip, burlane pentru schintel, coșnițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și storiuri pentru ferăști de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

ANUNȚURILE

se primesc cu prețuri moderate la administr. »Tribunei«.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.
Dela 1 Octomvrie 1910 în Markt-p'atz No. 5.

Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint precum și ciasornice de metal și nickel
Articuli de argint de China.
Ochelari și zwickeri de Rathenov.
Articole optice de aur și argint.
Reparatură solide și ieftine. Serviciu conștințios.

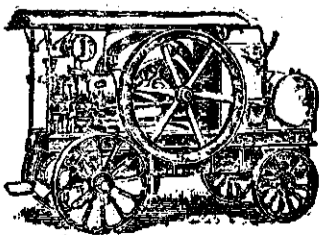
Agronomii își pot face cumpăraturile în condițiunile cele mai avantajoase la magazinul economic și de unelte al lui

Kálló István és Társa

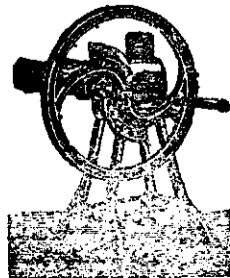
Telefon No. 850.

Oradea-mare—Nagyvárad

Teleki-u. No. 9.

Are în depozit, pe lângă avantajoase condiții de plată, tot-felul de mașini industriale și agricole, aparate, unelte, oleiuri, saci, mușamale funii motoare, automobile, stropitori etc.
Cereți prospecte. — Expediție gratuită.
— Corespondență în limba română. —

Imprumuturi ieftine

fără nici un adaus de cheltuieli cu 4¹/₂% se mijlocesc imprumuturi de amortizație pe moșii pentru 10—65 de ani, se angajează a despovăra moșii cu datoria mai scumpă, la un împrumut mai ieftin.

Se vind în rate avantajoase și fără scărire de preț orice mașini agricole, prima calitate și cea mai nouă construcție cu vapor, benzină și mașini de treierat cu olei brut, apoi mașini de sămănat și cosit, mori, cu vapor, benzină, olei și gaz, deasemenea sunt de vânzare 2 mașini de sămănat, vechi, folosite, una cu 15, alta cu 17 șire, apoi pentru un preț convenabil o garnitură de treierat, sistem Göpel putere de 4 HP.

Instalații de luminat cu acetilenă, prin aparatele »Ideal« distins la expoziția din Paris cu medalie de aur sau Beagid, lumină frumoasă potolită, manuire sigură și simplă, economie de 500% în apă în comparație cu celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu fac funingină.

Depozit și expediția tuturor părților constitutive; fitile, lize, scoici etc.

La cerere trimite un ofician specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

: Palmer Mátvás :

Timișoara (centru), Prinz Eugen gasse 13.
(lângă cuțitarul Koch).

INTREPRINDERE ROMĂNEASCĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri

Oradea-mare-Nagyvárad.

Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9.

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școlă, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de cement, comande se primesc.

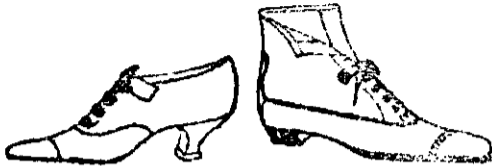
Magazin stabil de pietri artificiali pentru morminte. Prospecte gratuit.

Fond. in a. 1887.

VASILIE BERCEANU

BISERICA-ALBĂ - Fehértemplom,
strada Târgului.

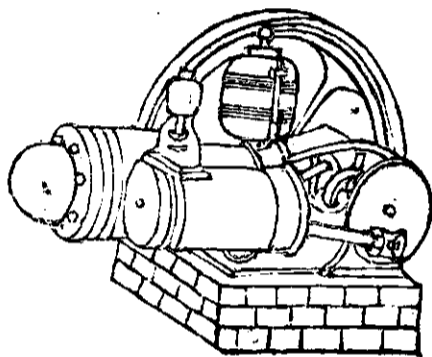
Asortiment bogat de ghete pentru bărbați, dame și copii de Box, Chevro, Titania și Occasion, precum și ghete de box americane pentru bărbați. - Șosoni și galosi etc.

Gamma de piele pentru vânatori. Toțfelul de creme pentru ghete, precum și renumitul vax »Leonhardt Oellack« pentru ghete.

Marfă bună Prețuri ieftine. Serviciu prompt.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică.

Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecției financiare. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în SEGHEDIN-SZEGED.

Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

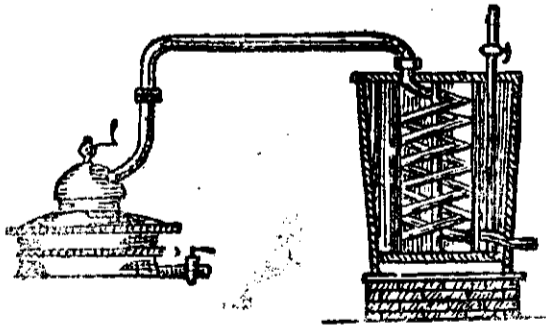
Schuster Hans, arămar Szászváros, Korház-utca.

Primește spre efectuare: instrumente de fabricare de spirt, cognac, licquer, țuică și instrumente de a condensa acestea. Mare magazină. Toțfelul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi etc. etc.

Vase de fierț calca, vase de spălat și curățit.

Primește montarea și repararea fântanelor artificiale pe lângă prețuri moderate.

Comandele se execută prompt.

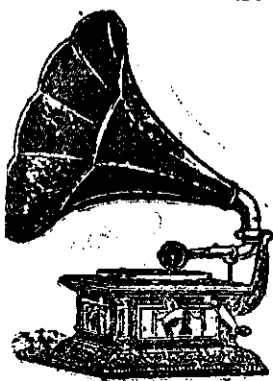
Gramofoane și plăci, Aprinzători original „Imperator“, lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

= Noui arii românești, à fl. 1-50. 3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7-50. 12 buc. fl. 14.

Cereți gratuit prospectul de prețuri. Se caută revanzători.

Ingrijirea frumuseții.

Crema Gladys (No II) pentru folosirea de ziua înalbește fața ca zăpada, o face moale catifelată și lucioasă. Ea înlocuiește de minune chiar și pudra. Prețul 2 coroane.

Efectul Cremei Gladys (No I) pentru folosirea de noapte nu se arată imediat, însă după o folosință după câteva săptămâni ea are un efect plăcut și natural asupra feții, îndepărțând orice pată și necurătenie din față. Crema Gladys No I. pentru folosirea de ziua după o folosință scurtă între în privința efectului orice mijloc cosmetic similar. Efectul deosebit al acestui cosmetic excelent constă în aceea, că despoaie pe neobservate suprafața urită a feții și îndepărtează petele și alte necurății din față, li dă feței o suprafață nouă.

Crema Gladys este cel mai mare dușman al petelor și necurățiilor de piele cauzate de soare și de agitația aerului.

Prețul 2 cor. Preparator: Vig Béla, farmacie la »Impăratul roman«, Budapesta, II, F6-utca 54.

Prima fabrică de casse și mașini din Ungaria

I. Anheuer, Timișoara.

Casse

de cea mai nouă construcție sigur e contra focului și spargerii.

Casse cu pantere de oțel, tresoare și antrepozite panterate cu deplină siguranță contra spargerii.

Casse pentru cărți din asbest.

Panțerarea locatelor pentru casse.

Uși și ferestri panterate pentru institute de bani, cea mai nouă construcție.

Preț-curent ilustrat se trimite gratis și franco acasă.

A ieșit de sub tipar și se află de vânzare:

„Calendarul Național“ pe 1911

Este fără păreche între Calendarele române dela noi. Prin mulțimea chipurilor sale minunate, și cari nu se pot găsi nicăieri aiurea, „Calendarul Național“ de pe 1911 e cel mai frumos și mai interesant între toate Calendarele românești. Iată câteva lucruri ce să găsească în el:

Vederea orașului Davos, din care marele Vasile de Stroescu a trimis în anul acesta jumătate de milion coroane ca dar pentru ajutorarea culturii române în Ardeal și Ungaria.

Casa în care a locuit V. Stroescu în Davos, și din care a trimis minunatele sale daruri. E un palat mare, cu 5 rânduri, care e sfârșit și ajuns pentru noi istoric, prin darurile ce din acel palat s'au revărsat spre noi.

Scrisoarea dlui V. Stroescu către „Libertatea“ când redacția l'a rugat să-i dea fotografiile. Insași scrisoarea e fotografată și așa e dată în Calendar, ca fiecare vede slova lui Stroescu, scrisoarea mâinii lui însași! — Și alte vederi din Davos.

Apoi vederea hotelului „Palace Hotel“ din Montreux, la marginea lacului de Geneva, în Elveția, loc minunat, la care s'a dus marele nostru binefacător după-ace a plecat din Davos.

Dela Montreux dsa a mers la Baden Baden, în Germania, și din Baden-Baden și-a luat foarte frumoase fotografii (chipuri) ale bisericii românești din acel oraș atât de departe în lumi străine. E o biserică scumpă zidită de fostul Domn al Moldovei **Mihail-Vodă Sturza** de pe la 1844-45. Mulți Români nici n'au mai auzit de ea, decum s'o fi văzut.

Dl Stroescu a avut marea bunătate a descrie însași pe sama „Calendarului Național“ al nostru acea biserică și a ne trimite atât chipul ei din afară, cât și chipul marelui aliconostasul și al unei stătuie (monument) din lăuntrul ei. În „Calendarul Național“ pe 1911 cetitorii află descrierea făcută de însuși dl Stroescu, a acestei, foarte frumoase biserici românești din depărtatul oraș nemțesc.

În același Calendar cetitorii află fotografiile dlui Vasile de Stroescu așa cum era el la vârsta de 32 ani (chip până acum ne dat de nici o loaică dela noi), apoi cum era la 40 ani și cum la 48 ani.

Tot aci chipul inginerului **Aurel Vlaicu**, cel de care atita să mândrește azi neamul românesc; chipul **mașinii lui de zburat**, chipul lui în **zbor pe sus**, când abia se vede ca o pasăre, și apoi: chipul **casetă părintești** alui Vlaicu; chipul curții părinților lui, cu tatăl, mama, fratele Ion (cel cu care a trănit „comitetul“ prin curent electric în curtea lor), și sora lui, toată cinstita familie Vlaicu stând pe prisdă înaintea porții, — chipuri cari nu le a mai arătat nimenea și nu se pot găsi aiurea, fiind ele fotografate anume pentru „Calendarul Național“.

Tot acest Calendar aduce:
Chipul când Stefan-cel-mare ară cu Polonii prinși în jug local unde i-a bătut în Codrul Cosminului, făcând o poiană nouă în mijloc de codru, botezată de atunci **„Dumbrava Roșie“**.
Chipul când capul lui Báthory, principele Ardealului bătut de Mihai-Viteazul, e adus de Săcuri înaintea lui Mihai pe tîpsie!
 — și alte multe chipuri și cetiri foarte interesante naționale, aduce **„Calendarul Național“ pe 1911**.

Prețul lui e 40 lil. — Cei-ce cumpără dela 10 ex. în sus, capătă după tot 10 plătit deplin două (2) gratis, pe deasupra. La cumpărări mai mari, rabat extra!

A se trimite banii la: **Administrația „Libertatea“** în Orăștie — (Szászváros).

Fără bani Calendarele nu se trimit.

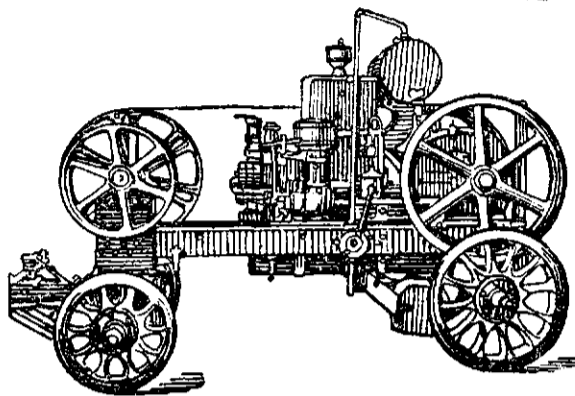
Celebrele originale
 motoare
„OTTO“

cu benzină, gaz, sau oleiu brut.

Până acum sunt în funcțiune mai mult ca 95.000
 în toate părțile lumii.

Prețuri ieftine! Condiții avantajoase de plată.

— Mare expediție în țară și străinătate —

Depozitul filial a fabricii de motoare:

Langen & Wolf

Timișoara — Josefstadt, Bonnáz-u. Nr. 12.

Liste de prețuri și prospecte la dorință se trimit gratuit și porto franco.

ILUSTRATE
 cu motive românești,
 vederi din Arad ș. a.
 se pot căpăta la
LIBRĂRIA
TRIBUNEI
 ÎN ARAD.

■ ATENȚIUNE. ■
 Dacă târguiți din
 articolele anunțate
 în ziarul nostru,
 vă rugăm ca la
 comandă să amintiți
 unde a-ți cetit
 aceste anunțuri. -:

Hoffmann Sándor Arad, palatul teatrului.

≡ Au sosit toate noutățile de toamnă: ≡

Materii admirabile în cele mai noue culori.

POSTAVURI
 pentru talii.

DELINURI.

ȘALURI.

ROCHII de desupt.

CIORAPI
 mai ieftini ca ori-unde

CONFEȚIUNI
 pentru femei și fete.

ALBITURI.

PANZE.
 BRODERII.
 DANTELE.
 ȘINOARE etc. etc.
 TRUSOURI.

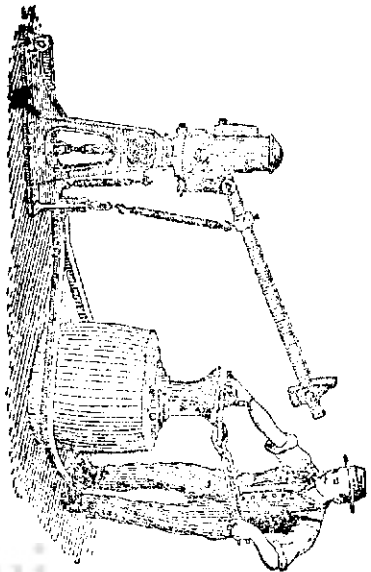
ADJUSTĂRI
 (DECORAȚII)
 pentru haine.
 Rog să binevoiti a privi
 vitrinele mele.

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan barost patentat ce se poate râna cu piciorul
Invenția de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vânzători
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kolcsey-ut. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrătorii, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații a-mănușite gratuit.

Ca stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

Telefon 65—82.

FISCHER TESTVÉREK

Instructori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■
BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabili oglinzi, plăci, dulapuri și apăratoare pentru uși. Primim excuția constituțională a oricărui lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

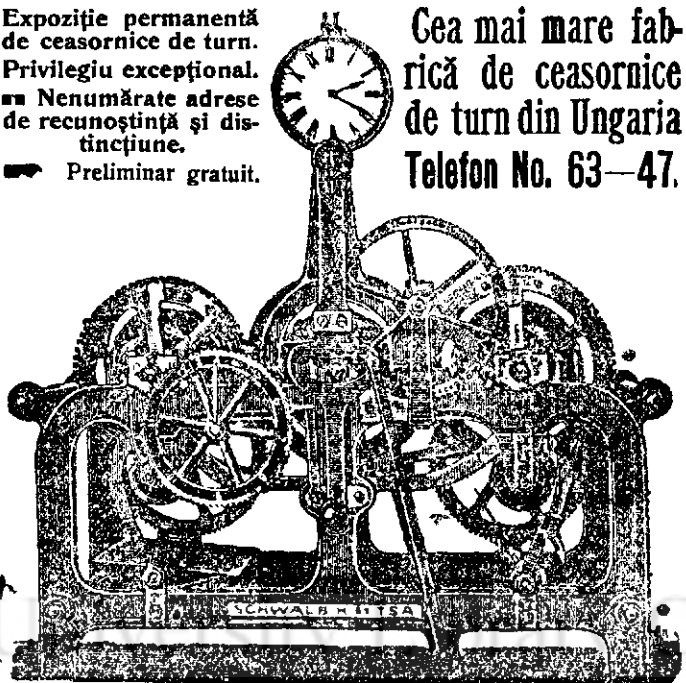
== Mare depozit de sticlă în plăci. ==
Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multa conștiințiozitate.

Telefon 66—82.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA FABRICA DE CEASORNICE DE TURN BUDAPEST, VII. Dembisky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
Telefon No. 63—47.

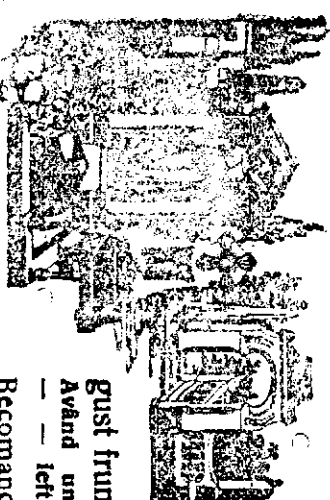
Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. ■ Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiune. Preliminar gratuit.

TUNNER CORNEL

industrie de mar-moră și granit.
Timișoara-Fabric, Andrássy-ut Nr. 22.
Timișoara-Josefn, Hunyadi-u. Nr. 4.

Isi recomandă magazinul asortat bogat monumente, table de mar-moră, statui, fabricație proprie în executare de gust frumoasă și cu prețuri moderate. Având un magazin bogat, lîferiez mai ieftin ca orice concurență. — — —
Recomandându-mă on-public cu simți

TUNNER CORNEL, măiestru de sculptură în piatră.

— Prețuri moderate. —

ANUNT.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în **Siria, drumul Aradului, un atelier de : tãmpierie :** (mãsar) unde cãptãiesc orice lucrãri ce se fãce de brãnsã aceasta, toffelul de mobile, precum și orice lucrãri de edificii.

Rugãnd sprijinul onoratului public român, semnez

Cu stimã :

VASILE HUU
mãestru mãsar,
Siria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștințios. —

Cele mai bune

— **orologerie** —
— cele mai solide și cele mai după modă —

JUVAERICA

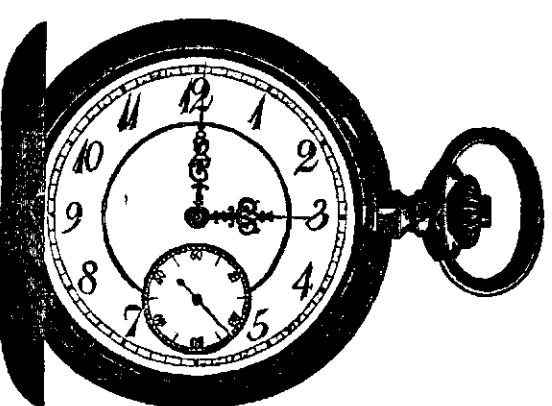
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă che-zășie de 10 ani și prețuri ieftine, lîferiază cea mai bună prãvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JÁNOS

orologier în SZEKESD.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit care îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a ceitl anulului în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

— Să sprijinim meseriașii români ! —

— Să sprijinim meseriașii români ! —

Izay și Rișó

magazin de albături gata de pânză albături de pat și panzeturi de masă
lu rang de — **KOLOZSVÁR**, Strada Deák Ferencz Nr. 4

Prețuri fixe moderate.

Mare asortiment de mărfuri din patrie.

Primește toffelul de executări de

T R U S O U R I

cu orice prețuri, la chemarea în
provință arată cu plăcere colecția

:: :: de mustre. :: ::

ALBITURI GATA

pentru femei, bărbați și copii,

ALBITURI PENTRU PAT,

NĂFRĂMI DE BUZUNAR.

CIORAPI etc.

PANZETURI ALBE

și COLORATE pentru masă.